Kultūras ministrija

Valsts izglītības satura centrs

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
LATVIAN ACADEMY OF CULTURE

Kultūras kanona konkurss 2015 – 2016

LATVIJAS KULTŪRAS KANONA KONKURSS

„Raiņa un Aspazijas idejas un vērtības mūsdienu cilvēku dzīvē un notikumos”

Lai uzturētu diskusiju par Latvijas kultūras mantojuma, tai skaitā kultūras un mākslas vērtību nozīmību, nacionālo identitāti un sabiedrības kolektīvo atmiņu, Latvijas Kultūras akadēmija jau ceturto gadu rīko konkursu Latvijas vispārizglītojošo skolu 10. – 12. klašu, kā arī mākslas un mūzikas skolu vecāko kursu skolēniem. **Kultūras kanona konkursa stratēģiskais mērķis** ir sekmēt kultūras mantojuma saglabāšanu, tā vērtību aktualizēšanu, pievērst uzmanību sabiedrības kultūras procesu daudzveidībai un vērtību sistēmu atšķirībām, kā arī veicināt skolēnu radošumu un pilsonisko līdzdalību Latvijas kultūrtelpas veidošanā.

2015./16. mācību gadā ikgadējā Kultūras kanona konkursa moto būs **Raiņa un Aspazijas idejas un vērtības mūsdienu cilvēku dzīvē un notikumos.** Konkurss ir iekļauts Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubilejas programmā “PASTĀVĒS, KAS PĀRVĒRTĪSIES”.

Konkursa rīkošanas ikgadējie Latvijas Kultūras akadēmijas partneri ir Latvijas Republikas Kultūras ministrija un Valsts izglītības satura centrs.

Kultūras kanona konkursa 2015 mērķis

Veicināt skolēnu interesi par Raiņa un Aspazijas literārajā daiļradē apliecinātajām Latvijas kultūras vērtībām un idejām; aktualizēt to saikni ar mūsdienu cilvēku dzīvesveidu, attiecībām, uzvedības modeļiem, interesēm un mērķiem; radīt priekšnosacījumus skolēnu radošo prasmju attīstībai skatuves mākslas jomā, kā arī popularizēt kulturoloģijas un citus humanitāro un sociālo zinātņu mācību priekšmetus.

Uzdevumi

- Nodrošināt Latvijas skolu jauniešu līdzdalību Raiņa un Aspazijas radošā mantojuma saglabāšanā;
- Iesaistīt skolēnus Raiņa un Aspazijas kultūrvēsturiskā mantojuma padziļinātas izpētes darbā;
- Identificēt Raiņa un Aspazijas radošajā darbībā apliecinātās kultūras vērtības un idejas, kuru nozīmi atzīst 21. gadsimta sākuma Latvijas jaunieši;
- Attīstīt skolēnu izpratni un rosināt diskusiju par Raiņa un Aspazijas kultūras un sociālā mantojuma nozīmi 21.gs. kultūras kopainā;
- Nodrošināt Raiņa un Aspazijas radošajā mantojumā ietverto kultūras vērtību un ideju aktualizēšanu skatuves mākslas performancēs;
- Attīstīt skolēnu prasmes savu pieredzi un radošās idejas izteikt ar skatuves mākslā izmantotajiem izteiksmes līdzekļiem;
- Veicināt skolēnu radošumu un sadarbības prasmes pētnieciski radoša uzdevuma īstenošanā;
- Veidot papildus saturu kultūras kanona atjaunotajai mājas lapai (LNB)

Dalībnieki

Latvijas vispārizglītojošo t.sk. mazākumtautību skolu 10. – 12. klašu skolēni, mākslas un mūzikas vidusskolu vecāko kursu audzēkņi.

Norise

Konkursa norisi kopumā organizē Latvijas Kultūras akadēmija sadarbībā ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju un Valsts izglītības satura centru.

Konkurss notiek trīs kārtās. Pirmās kārtas ietvaros notiek skates reģionos, otrā kārta – radošā darbnīca Jūrmalā, trešā kārta - konkursa fināls Rīgā.

Pirmās kārtas norise

- Izglītības iestāde izveido komandu trīs skolēnu sastāvā, kuru vada skolotājs.
- Izglītības iestāde aizpilda pieteikuma formu tiešsaistē http://ej.uz/kanona_konkurss_2015 līdz 2015. gada 19. oktobrim.
- Pirmā kārta notiek plānošanas reģionos (Rīgā, Kurzemē, Zemgalē, Vidzemē, Latgalē) laikā no 2015. gada 02. līdz 06. novembrim.
- Komanda gatavo uzdevumu, ko prezentē klātienē žūrijai konkursa pirmajā kārtā.
- Pirmās kārtas uzdevumu klātienē vērtē konkursa rīkotāju izveidota žūrija, kuras sastāvā ir Saeimas, Kultūras ministrijas, Valsts izglītības satura centra, Latvijas Nacionālā Kultūras centra, Latvijas Kultūras akadēmijas, Latvijas teātru un reģionu kultūras organizāciju pārstāvji, vērtējot 10 punktu sistēmā, atbilstoši iepriekš noteiktiem un izziņotiem kritērijiem (sk. pirmās kārtas uzdevumu 6.lpp.).
- Reģionos katra komanda tiek novērtēta un atbilstoši iegūtajai vietai apbalvota ar konkursa rīkotāju diplomu.
- Pēc konkursa pirmās kārtas saskaņā ar konkursa žūrijas vērtējumu, viena labākā katra reģiona komanda tiek izvirzīta uz konkursa otro kārtu.
- Pirmās kārtas prezentācijas konkursa dienā jānosūta organizatoriem uz e-pastu kulturaskanons@lka.edu.lv. Prezentācija jāsaglabā pdf formātā, faila nosaukumā ietverot reģiona un skolas saīsinājumu, piemēram:

  KURZEME_Liepajas4VSK.pdf

  RIGA_RDKS.pdf

  Prezentācijas pirmajā slaidā jāietver sekojoša informācija: prezentācijas nosaukums, skolas nosaukums, komandas dalībnieku vārdi un uzvārdi, skolotāja vārds un uzvārds.

Plānotie pirmās kārtas koordinatori un norises datumi (02.-06. novembris skates reģionos)

Plānošanas reģions	Norises pilsēta un vieta	Koordinators	Datums
Kurzeme	**Kuldīga** Kuldīgas Kultūras centrs	**Terēza Strauta** Kuldīgas novada pašvaldības Kultūras nodaļas projektu speciāliste tereza.strauta@kuldiga.lv	**02.novembris**
Vidzeme	**Cēsis** Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs	**Ilona Asare** Cēsu Kultūras un Tūrisma centra direktora vietniece ilona.asare@cesis.lv	**03.novembris**
Latgale	**Rēzekne** Latgales vēstniecība GORS	**Daira Lāce** Latgales vēstniecības GORS pasākumu producente daira.lace@rezekne.lv	**04. novembris**
Rīga	**Rīga** Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža	**Kristīne Paisuma** Latvijas Kultūras koledžas direktores vietnieces studiju darbā p.i. k.paisuma@gmail.com	**05.novembris**
Zemgale	**Jelgava** Jelgavas Spīdolas ģimnāzija	**Lita Vēvere** Jelgavas Spīdolas ģimnāzijas sociālās katedras vadītāja, skolotāja lita.vevere@gmail.com	**06.novembris**

Otrās kārtas norise (27., 28. novembris – radošā darbnīca Jūrmalā)

- Konkursa otrajā kārtā komandas savu dalībnieku sastāvu papildina, lai kopīgais komandas dalībnieku skaits būtu 5 skolnieki, kurus vada 1 skolotājs.
- Komandas strādā pie pirmajā kārtā prezentētā uzdevuma turpmākās praktiskās attīstības teātra un audiovizuālās mākslas profesionāļu vadībā (Jūrmalas radošo darbnīcu un lekcijas vada: režisors un aktieris **Kārlis Anitens**, Dailes teātra aktieris **Intars Rešetins**, Latvijas Kultūras akadēmijas Radošās darbības centra jaunrades projektu koordinators un režisors **Juris Jonelis**, Valmieras Drāmas teātra režisors un scenogrāfs **Reinis Suhanovs** u.c.).

- Komandas pienākums ir piedalīties radošās darbnīcas lekcijās, semināros, meistarklasēs un pildīt norādījumus, kurus uzdod jomas profesionāļi.
- Otrās kārtas noslēgumā komandas prezentē radošajā darbnīcā sagatavoto uzdevumu brīvā skatuves mākslas formā (turpmāk – Skice) un saņem konkursa rīkotāju diplomu par dalību konkursa otrajā kārtā.
- Visas otrās kārtas komandas pēc konkursa rīkotāju sniegtiem norādījumiem un uzdevumiem, gatavojoties konkursa finālam, saņem finansiālu atbalstu 200 EUR (divi simti eiro 00 centi) apmērā savas performances turpmākai realizācijai (līdzekļi izlietojami scenogrāfijas, rekvizītu, kostīmu iegādei, izveidošanai, nomai), kas tiks izrādīta konkursa finālā uz Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra un audiovizuālās mākslas katedras ēkas „Zirgu Pasts" skatuves.

Trešās kārtas norise: Fināls

Konkursa fināls notiek kā skolēnu radošo performanču skate.

- Lai sagatavotos konkursa trešajai kārtai, komandas patstāvīgi izlieto konkursa otrajā kārtā piešķirto finansējumu;
- Finālam komandas attīsta savu Skices scenāriju un rada skatuves mākslas performanci 7 līdz 15 minūšu garumā; tās sagatavošanā jāņem vērā radošajā darbnīcā (2. kārtā) iegūtā pieredze un zināšanas;
- Konkursa trešās kārtas noslēgums (fināls) notiek Rīgā, Latvijas Kultūras akadēmijas teātra mājā „Zirgu pasts" 2016. gada 27. martā.
- Konkursa finālu vērtē konkursa rīkotāju izveidota žūrija, kurā ir LR Saeimas, Kultūras ministrijas, Valsts izglītības satura centra, Latvijas Nacionālā kultūras centra, Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas teātru pārstāvji.
- Konkursa žūrija finālā konkursa komandām piešķir nominācijas.
- Visi konkursa fināla dalībnieki saņem kultūras kanona konkursa uzvarētāja diplomu, kā arī Latvijas Kultūras akadēmijas, LR Kultūras ministrijas un žūrijas speciālbalvas.

Galveno aktivitāšu laika plāns

2015. gada 19. oktobris	Dalībnieku pieteikšanās termiņš dalībai konkursā
2015. gada 02.-06. novembris	Reģionālo konkursu norise – pirmā kārta
2015. gada 27., 28. novembris	Radošā darbnīca Jūrmalā – otrā kārta
2015. gada 28. novembris – 2016. gada 27. marts	Gatavošanās finālam
2016. gada 27. marts	Fināls

Uzdevumi

Pirmās kārtas uzdevums:

1. Skolēni izvēlas divas no Raiņa vai Aspazijas darbos risinātām tēmām, situācijām, notikumiem un tml. (turpmāk - Tēma). Par izvēlēto Tēmu skolēni vāc materiālus un veido diskusijas par to aktualizāciju gan personīgajā, gan sabiedriskajā dzīvē.
2. Skolēnu komanda izveido scenārija idejisko vīziju skatuves mākslas performancei par šīm divām Tēmām un izveido vizuālu prezentācijas formu (10 līdz 15 minūtes), lai raksturotu katru konkrēto Tēmu.
3. Skatuves mākslas performances vīzijai jāatbilst sekojošiem kritērijiem:
    - Skatuves mākslas performancei simboliskā formā jāatspoguļo Raiņa un Aspazijas kādas noteiktas idejas transformācija mūsdienu jauniešu dzīvē;
    - Skatuves mākslas performancei jāatspoguļo kultūras mantojuma izpausmes dažādu sabiedrības grupu (tai skaitā mazākumtautību) dzīvesveidā;
    - Skatuves mākslas performancē jābūt saredzamai skolēnu vienaudžu tēmas sasaistei ar sev zināmiem notikumiem, situācijām un novērojumiem sabiedriskajā vai personiskajā sadzīves telpā;
    - Skatuves mākslas performancei jāparedz laika limits no 7 līdz 15 min;
    - Skatuves mākslas performancē var tikt iesaistīti dažādi mākslinieciskie līdzekļi, kā, piemēram, mūzika, valoda (teksts), kustība (deja), gaismu māksla (specefekti), tērpi, scenogrāfija (dekorācija un rekvizīti), video projekcijas un citi mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi pēc pašu ieskatiem;

- Ja plānots izmantot specefektus (sveces, atklāta uguns, cigaretes, dūmi, sausais ledus, ūdens, sniegs, šaujamieroči, citi ieroči (naži / zobeni), dzīvi dzīvnieki), tas jāmin vīzijā (lai Konkursa rīkotāji var paredzēt attiecīgus drošības līdzekļus);
- Skatuves mākslas performances formai nav ierobežojumu un izpausmes robežu.

4. Uzdevuma izpildē tiks ņemts vērā katras komandas apzinātās informācijas apjoms un kvalitāte, izmantoto avotu daudzveidība un komandu argumentācijas prasme, radošais risinājums un tā izklāsta precizitāte, pamatojot izvēlētās Tēmas atbilstību minētajiem kritērijiem.

Otrās kārtas uzdevums:

1. Katra reģiona viena labākā komanda, kura konkursa pirmajā kārtā ieguvusi augstāko punktu skaitu, pieaicina dalībai savā komandā vēl 2 skolniekus (kopā 5 skolnieki, kurus vada 1 skolotājs) un profesionāļu vadībā turpina darbu pie vienas no izvēlētām Tēmām, veido skatuves mākslas performances scenārija skici un tā realizāciju radošās darbnīcas noslēgumā.
2. Scenārijā jānorāda:

- Tēmas apraksts: Tēmas sabiedriskā un personiskā nozīme, izpausme, aktualizācijas raksturojums (īss pirmās kārtas uzdevuma kopsavilkums).
- Skatuves mākslas performances saturs, stāsta kodols. Izvēloties tēmu, lielākā uzmanība pievēršama tam, ka tā tiks realizēta skatuves mākslas izteiksmes līdzekļu formā un skatuviskā darbībā kā nobeigta kompozīcija.
- Komandas vīzija – mākslinieciskā risinājuma apraksts. Darbības laiks un vieta. Jāraksturo tēmas atklāšanas iecere - kādi personāži piedalīsies, kādi skatuves mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi tiks izmantoti (piemēram, mūzika, valoda (teksts), kustība (deja), gaismu māksla (specefekti), tērpi, scenogrāfija (dekorācija un rekvizīti), video projekcijas un citi mākslinieciskie līdzekļi pēc pašu ieskatiem), vai nepieciešams kaut kas īpašs (piemēram, dzīvnieki, darba rīki, specifiska vides radīšana u.tml.).

3. Radošajā darbnīcā tiek izstrādāta darbības vietas un telpas scenogrāfiskā skice.
4. Radošajā darbnīcā tiek izstrādāts iespējamais gaismošanas plāns.

5. Radošajā darbnīcā tiek izstrādāts iespējamais skaņu partitūras apraksts (vai tiks izmantota dzīvā mūzika, vai ieraksts vai abi vienlaicīgi). Ja iespējams norādīt, vai uz to attiecināmi autortiesību ierobežojumi.
6. Skatuves mākslas performances specefektu plānojums, ja tādi tiek izmantoti: sveces, atklāta uguns, cigaretes, dūmi, sausais ledus, ūdens, sniegs, šaujamieroči, citi ieroči (naži/zobeni), dzīvi dzīvnieki, sadarbībā ar Konkursa rīkotājiem paredzot arī drošības līdzekļus.
7. Dramaturģiskā materiāla izstrāde – iespējamie dialogi, monologi vai citi teksti.
8. Otrajā kārtā jāizstrādā komandas sastāvs, kurš realizēs skatuves mākslas performanci. Komandas dalībnieki paši pēc saviem ieskatiem un iespējām sadala savas lomas skatuves mākslas performances realizācijai (piemēram, režisors, scenogrāfs, tērpu mākslinieks, aktieris, scenārists, dramaturgs, gaismu mākslinieks (arī projekcijas), komponists, skaņu partitūras režisors). Lomas var tik apvienotas un viens komandas dalībnieks var pildīt vairākas lomas.
9. Skatuves mākslas performances apjoms pēc pabeigšanas jāiekļauj laika posmā no 7 līdz 15 min.
10. Profesionāļiem vērtējot un dodot komandām norādījumus ceļā uz finālu un piešķirot performances realizēšanas finansējumu, tiks ņemta vērā radītās Tēmas savdabība un nozīme, mākslinieciskā risinājuma oriģinalitāte, stāsta iekšējā loģika, praktiskās realizējamības iespējamība u.c.

Fināla uzdevums:

Konkursa fināla dalībnieki piedāvā konkursa žūrijas vērtējumam sava darba rezultātu – skatuves mākslas performanci (Raiņa vai Aspazijas tematikas atspoguļojumu skatuviskā darbībā) un atbild uz konkursa žūrijas jautājumiem par tajā atspoguļotiem notikumiem, situāciju, aktualitāti mūsdienās, formu un tās nozīmi.

Rīkotāji

Konkursu organizē Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs zpc@lka.edu.lv

Konkursa kuratore **Anda Laķe**, tālr. 29411108

Projekta vadītāja – **Monta Kononova**, tālr. 26484992, montakononova@yahoo.com

Radošās darbnīcas kurators – **Juris Jonelis**, tālr. 22041939, jurisjonelis@gmail.com

Asistente, sociālo tīklu redaktore – **Nadīna Rutka**, tālr. 29969371, nadina.rutka@gmail.com

Informācija par konkursu pieejama

Kultūras kanona facebook lapā https://www.facebook.com/latvijaskulturaskanons

Latvijas Kultūras akadēmijas mājas lapā www.lka.edu.lv

Kultūras ministrijas mājas lapā www.km.gov.lv u.c.

Valsts izglītības satura centra mājas lapā www.visc.gov.lv

Izmantojamie informācijas resursi

Par kultūras kanonu: http://www.letonika.lv; http://www.kulturaskanons.lv Par Raini un Aspaziju: http://www.aspazijarainis.lv/; http://www.atmina.unesco.lv/page/34; https://eu2015.lv/lv/jaunumi/raksti/194-rainis-un-aspazija-videoprojekta-apcelo-eiropu u.c.

Citi materiāli, kuros pieejama informācija par Latvijas kultūras vērtībām un Raiņa un Aspazijas daiļradi.